

DAVČNA OBRAVNAVA RENTE IZ NASLOVA IZGUBLJENEGA ZASLUŽKA

Pojasnilo DURS, št. 4210-50/2009, 18. 3. 2009

Na podlagi sodbe sodišča mora ministrstvo mesečno izplačevati že invalidsko upokojenemu delavcu doživljenjsko rento. V tem primeru je namreč delavec na svojem delovnem mestu, zaradi padca utrpel hude poškodbe glave in bil zato tudi invalidsko upokojen. Pri tem je bila podana tožba, na podlagi katere, mu je sodišče poleg ostalih odškodnin dosodilo, da mu mora ministrstvo mesečno izplačevati vsakega 5. v mesecu za pretekli mesec rento v določeni višini. Zakon o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 117/06, 10/08, 78/08, 125/08) v členu 27 določa od česa se ne plača dohodnina v primeru izplačila odškodnine. Po 5. točki tega člena pa so izključene odškodnine, ki predstavljajo nadomestilo za izgubljeni dohodek. V obravnavanem primeru izplačana renta predstavlja razliko za izgubljeni dohodek, pri čemer se postavljajo naslednja vprašanja:

1. Ali je v obravnavanem primeru potrebno plačevati dohodnino in, če jo je potrebno na kakšen način?

Odškodnina, ki predstavlja **nadomestilo za izgubljeni dohodek** – tudi če je izplačana zaradi osebnih poškodb (telesnih poškodb, bolezni ali smrti) ali škode na osebnem premoženju – ni predmet oprostitve plačila dohodnine po 5. točki 27. člena **Zakona o dohodnini*** – **ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 117/06, 10/08, 78/08 in 125/08)**. Kot odškodnino za izgubljen dohodek je šteti vsako odškodnino, s katero se »nadomešča« že izgubljeni ali izgubljeni bodoči dohodek zavezanca za dohodnino. Odškodnina za izgubljen dohodek se po ZDoh-2 obravnava tako, kot se obravnava dohodek, ki ga odškodnina »nadomešča«.

Glede na navedeno se v obravnavanem primeru doživljenjska mesečna renta šteje za dohodek iz delovnega razmerja po 5. točki prvega odstavka 37. člena ZDoh-2**.

Akontacijo dohodnine od dohodka iz zaposlitve izračuna ministrstvo, ki velja za plačnika davka, kot davčni odtegljaj v obračunu davčnega odtegljaja. Skladno s Pravilnikom o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev ter o načinu predložitve davčnemu organu (Uradni list RS, št. 37/08) ministrstvo na dan izplačila mesečne rente davčnemu organu predloži obračun davčnih odtegljajev, ki je sestavljen iz:

1. zbirnih podatkov ter iz
2. individualnih podatkov po posameznih davčnih zavezancih.

Akontacija dohodnine od mesečne rente, se obračuna in plača po stopnji 25 %, v skladu z določbo šestega odstavka 127. člena ZDoh-2. Po navedeni določbi, se v primeru, če delodajalec ni glavni delodajalec zaposlenega, akontacija dohodnine od dohodka iz delovnega razmerja izračuna po stopnji 25 % od davčne osnove iz pravega odstavka tega člena in brez upoštevanja olajšav po tretjem odstavku tega člena. Po določbi 127. člena ZDoh-2 je glavni delodajalec oseba, pri kateri zavezanec dosega pretežni del svojega dohodka iz delovnega razmerja. Oseba, pri kateri zavezanec dosega dohodek iz delovnega razmerja, ki ne predstavlja pretežnega dela njegovih tovrstnih dohodkov, pa se v smislu ZDoh-2 šteje za njegovega drugega delodajalca.

2. V sodbi določen znesek po mnenju ministrstva predstavlja neto znesek za upravičenca. Kako se v tem primeru izračuna dohodnina oz. kdo jo je dolžan plačati, upravičenec ali ministrstvo?

ZDoh-2 v svojih določbah vsebuje pravilo tako imenovanega brutenja le za dohodke dosežene v naravi, če so izpolnjeni določeni pogoji. Tako se dohodek prejet v naravi poveča s koeficientom davčnega odtegljaja v primerih, ko je tak odtegljaj obvezen in ni

drugega dohodka zavezanca pri izplačevalcu dohodka, prejetega v denarju, ki bi zadostoval za plačilo davčnega odtegljaja od dohodka v naravi. Navedeno določa deveti odstavek 16. člena ZDoh-2.

V izreku sodbe je navedeno, da je tožena stranka dolžna plačati tožeči stranki določen znesek naveden v EUR. Ker v sodbi ni eksplicitno navedeno, da navedeni znesek predstavlja neto dohodek, menimo, da znesek naveden v sodbi predstavlja t.i. bruto dohodek, od katerega mora plačnik davka (torej ministrstvo) izračunati, odtegniti in plačati davčni odtegljaj kot akontacijo dohodnine.

3. Na kateri vplačilni račun bi se morala vplačevati dohodnina od obravnavane rente?

V skladu s Pravilnikom o podračunih ter načinu plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov (Uradni list RS, št. 138/06, 117/07, 120/07, 11/08, 41/08, 76/08, 124/08) se akontacija dohodnine od dohodka iz zaposlitve plačuje na podračun javnofinančnih prihodkov 01100-8441224825, na podkonto 7000022, šifra dajatve 05983, model referenca 19, šifra PU: 16128, Naziv: Davčna uprava RS.

4. V katero vrsto dohodka spada izplačilo navedene rente (vrsta dohodnine iz dohodka)?

Navedena renta se po ZDoh-2 šteje kot dohodek iz delovnega razmerja. Od tega dohodka se prispevki za socialno varnost ne plačujejo.

Ob izplačilu boste kot plačnik davka predložili obračun davčnih odtegljajev na obrazcu REK-1 z uporabo vrste dohodka 1118 Drugi dohodki iz delovnega razmerja in nadomestilo za izgubljeni dohodek (brez prispevkov za SV). Na individualnem delu obrazca pa se pod A051 uporabi dohodninska vrsta dohodka 1109.

5. Kako izdelati obvestilo za DURS o prejetih mesečnih rentah za prijavo v letno napoved dohodnine?

V skladu z 2. členom Pravilnika o dostavi podatkov za odmero dohodnine za leto 2008 (Uradni list RS, št. 108/08), bo ministrstvo, kot zavezanec za dajanje podatkov, dostavil Davčni upravi podatke po vrstah, v obliki in na način, določen v Prilogi, ki je sestavni del tega pravilnika do 31. januarja 2009. Navedene rente boste uvrstili pod oznako vrste dohodka 1109.

** Dohodnine se ne plača od odškodnine na podlagi sodbe sodišča zaradi osebnih poškodb (telesnih poškodb, bolezni ali smrti) ali škode na osebnem premoženju, vključno z zamudnimi obrestmi, **razen odškodnine, ki predstavlja nadomestilo za izgubljeni dohodek.** Med navedene odškodnine je mogoče šteti tudi odškodnine zaradi osebnih poškodb ali poškodovanja osebnega premoženja, izplačane na podlagi sodne ali izvensodne poravnave, ki ni sklenjena zaradi prikritja pravega namena strank, in če odškodnina ne presega utemeljenega in razumnega zneska, ki je običajen za odškodnine, izplačane na podlagi sodb sodišča v podobnih primerih.*

*** Dohodek iz delovnega razmerja vključuje zlasti nadomestilo, ki ga zagotovi delodajalec na podlagi dogovora z delojemalcem zaradi kateregakoli pogoja v zvezi z zaposlitvijo ali zaradi spremembe v pogojih v zvezi z zaposlitvijo, vsako izplačilo delodajalca v zvezi s prenehanjem veljavnosti pogodbe o zaposlitvi, vsako izplačilo zaradi prenehanja zaposlitve in podobni prejemi.*